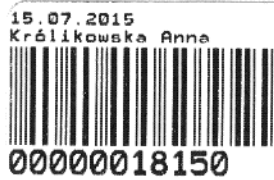

STANOWISKO

Konwentu Powiatów Województwa Zachodniopomorskiego

Szczecinek, 5 lipca 2015 r.

w sprawie usuwania odpadów z dróg krajowych, powstałych w następstwie wypadków komunikacyjnych

Konwent Powiatów Województwa Zachodniopomorskiego, po wnikliwej analizie przepisów prawa - pragniemy zwrócić uwagę na sprawę usuwania odpadów z dróg krajowych, powstałych w następstwie wypadków komunikacyjnych i pilną konieczność wypracowania optymalnego i co najważniejsze – jednolitego sposobu rozwiązywania problemów z tym związanych. **Stoimy na stanowisku, iż obecnie narzucany Starostom system jest całkowicie nie do przyjęcia.**

Art. 101 Ustawy o odpadach, z 14.12.2012 r. nie nakłada na starostów obowiązków usuwania odpadów ze zdarzeń na drogach leżących w granicach administracyjnych powiatu po każdym podjęciu działań ratowniczych przez straż pożarną, a przy tym ponoszenia kosztów za „zastępcze uprzątnięcie” odpadów z wypadków z tych dróg przez zarządców tych dróg (tj. GDDKiA czy ZZDW). **Zatem interpretacja ww. przepisów prawa przez GDDKiA oraz ZZDW jest wadliwa, a próba nakładania na starostów nieuzasadnionych obowiązków (uprzątnięcia po wypadku pasa drogowego drogi krajowej i wojewódzkiej) jest nie do zaakceptowania.**

W myśl art. 22 Ustawy o odpadach, **koszty gospodarowania odpadami są ponoszone przez pierwotnego wytwórcę odpadów** (w tym przypadku jest to sprawca wypadku) lub przez posiadacza odpadów. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 19 ww. Ustawy o odpadach, obok wytwórcy odpadów domniemywa się, że posiadaczem odpadów jest władający powierzchnią ziemi (art. 3 pkt 44 Ustawy Prawo Ochrony Środowiska), **co w przypadku dróg krajowych oznacza, że posiadaczem odpadów jest GDDKiA.**

W myśl art. 3 ust. 1 pkt 13 ww. Ustawy o odpadach - odpadami z wypadków są tylko odpady, powstające podczas akcji ratowniczej lub gaśniczej, którą prowadzą jednostki do tego powołane – zwykle jest to Straż Pożarna. Tym samym **odpadami z wypadków nie będą np. uszkodzone w wyniku wypadku samochody, ponieważ nie stanowią odpadu powstałego podczas prowadzenia akcji gaśniczej lub ratowniczej.** Trudno jest sobie wyobrazić, żeby strażacy pozostawili po w akcji ratowniczo-gaśniczej np. nie zebrane z jedni sorbenty, bo o takich odpadach z wypadków jest tu mowa i wzywali starostów do ich uprzątnięcia.

Poza tym w żadnym przepisie Ustawy o odpadach (ani ww. art. 3 i ani w art. 101) **ustawodawca nie wspomina, jakoby miało chodzić o odpady z dróg po wypadkach,** czego kurczowo trzymają się Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oraz Zachodniopomorski Wojewódzki Zarząd Dróg.

Opracowanie pt. „Zasady postępowania zarządcy drogi podczas zdarzeń na zarządzanej sieci dróg krajowych”, zawierające metody postępowania GDDKiA, Państwowej Straży Pożarnej i Policji według ich swoistej wykładni przepisów ustawowych, a będąc pozbawionym podpisu autora tegoż opracowania, **nie jest dokumentem w rozumieniu obowiązujących przepisów prawa.** Jest dokumentem rangi pozaustawowej.

W przypadku odpadów z wypadku, **obowiązki starosty mają jedynie charakter pomocniczy wobec obowiązków sprawcy wypadku,** a art. 101 Ustawy o odpadach należy odczytywać łącznie z innymi ustawami, a w szczególności z Ustawą o Państwowej Straży Pożarnej, rozporządzeniem MSW w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, Ustawą o Policji, Prawem o Ruchu Drogowym, czy rozporządzeniem MSWiA w sprawie usuwania pojazdów, których używanie może zagrażać bezpieczeństwu lub porządkowi ruchu drogowego, albo utrudniających prowadzenie akcji ratowniczej.

Art. 101 Ustawy o odpadach **nie nakłada obowiązku gospodarowania odpadami przez Starostę,** poza przypadkami, o których mowa w ust. 1 i 5 tego przepisu:

- a) ustawodawca przyznaje staroście właściwemu ze względu na miejsce powstawania odpadów uprawnienie do wydania decyzji administracyjnej z urzędu nakazującej sprawcy zagospodarowanie tych odpadów, w tym przekazanie ich wskazanemu posiadaczowi, w przypadku gdy **wymagają tego względy ochrony życia, zdrowia ludzi bądź środowiska,**
- b) starosta dokonuje gospodarowania odpadami z wypadków, jeżeli nie można wszcząć postępowania egzekucyjnego, dotyczącego obowiązku zagospodarowania odpadów

z wypadków albo egzekucja okazała się bezskuteczna lub konieczne jest natychmiastowe zagospodarowanie tych odpadów ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub możliwość zaistnienia nieodwracalnych szkód w środowisku.

W myśl tego starosta powinien najpierw ocenić i ustalić, czy faktycznie występują przesłanki wskazane w Ustawie, tj.: „czy wymagają tego względy ochrony życia, zdrowia ludzi lub środowiska” lub czy konieczne jest natychmiastowe zagospodarowanie odpadów z wypadku ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub możliwość zaistnienia nieodwracalnych szkód w środowisku, a sprawca nie chce lub nie zagospodarował odpadów w sposób zgodny z przepisami Ustawy o odpadach.

Ustawa nie rozstrzyga jednak, kto ma pomóc staroście w ustaleniu, czy faktycznie występuje zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub możliwość zaistnienia nieodwracalnych szkód w środowisku.

Jednocześnie trudno nie zauważyć, że po prawidłowo przeprowadzonej akcji ratowniczej nie będzie już występowało którekolwiek z wymienionych w przepisie zagrożeń, zatem wykładnia zaprezentowana w zasadach GDDKiA okazuje się nieuprawniona.

Angażowanie w usunięcie skutków wypadków jednocześnie Straży Pożarnej, Policji, zarządcy drogi oraz dodatkowo starosty jest postępowaniem całkowicie nieracjonalnym. Przedstawiony schemat postępowania, to wyraz absolutnego braku przestrzegania wynikających z Ustawy o finansach publicznych zasad celowości, oszczędności, efektywności wydatkowania środków publicznych.

Konwent Powiatów Województwa Zachodniopomorskiego stoi na stanowisku, iż **nie można zaakceptować opracowanej pozaustawowo zasady**, z której wynika, że Straż Pożarna ma wzywać „służby starosty” do usunięcia odpadów z drogi, a gdy „służby starosty” odmówią uprzątnięcia odpadów z pasa drogowego, wtedy zarządca drogi „zastępczo” uprzątnie odpady z drogi, po czym obciąży kosztami starostę za to „sprzątnięcie”.

Przewodniczący Konwentu
Powiatów Województwa Zachodniopomorskiego

Krzysztof Lis

